

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto K 4.— za pol leta „ 2.— za četrť leta „ 1.—

Naročnina se pošilja upravništvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice hšt. 5. List se pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri gospodu Novak-u na velikem trgu po 10 h.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 15 h, dvakrat 25 h, trikrat 35 h.

Inserati se sprejemajo do srede opoldne.

Štev. 43.

V Mariboru, dne 22. oktobra 1903.

Tečaj XXXVII.

Slovenskim posojilnicam in drugim zadrugam.

Ko smo dovršili članek, ki smo ga zadnjič napisali pod gornjim naslovom, bili smo si v svesti, da smo storili s tem le svojo narodno dolžnost, ako smo opozorili naše slovenske posojilnice (tudi rajfajzenovke in druge zadruge), da bi storile neodpustljiv naroden greh, če bi se pridružile iz kakoršnih koli ozirov nemški zvezi v Gradcu, ker bi nam na ta način s trdnimi sponami gospodarskih odnošajev oteževale vresničenje našega gesla: »Proč od Gradca!«

Tak je bil namen našega članka; molčati nismo smeli, ker vemo, da se je nekaj slovenskih zadrug dalo zvabiti v Gradec, in so v Gradcu nastavili za revizorja zagrizenega nemčurja.

»Proč od Gradca!« — torej slovenske posojilnice in zadruge!

Odkrito lahko rečemo, da smo se nadejali, da bo tudi celjska »Domovina« spregovorila besedo, ki bi se zlagala z našim člankom — saj se gre za velevažno narodno zadevo. Res je spregovorila, a tako, da je našo nado postavila na glavo; lotila se je je v zadnjem času neka čudna strast, da ji ne teknejo več naši članki in si jih radi tega kaj rada krivo razlaga.

Na ta način ni našla v našem gori omenjenom članku narodnega namena, temveč je zasledila prav pravečato konjsko nogo, propagando za »Gospodar. zvezo« v Ljubljani.

Čudili smo se, ko smo čitali tisti članek,

ki se je v začetku kar sam ocenil, ker se zove »izviren dopis iz Savinske doline«.

Ker pa poznamo duševno čilost Savinčanov, se seveda članek ni mogel roditi kje v Savinski dolini, k večjemu, da mu je oče kak Savinčan, ki si je Savinčanom lastno čilost vsled dolgoletnega bivanja v Celju popolnoma podkresal na trdnem tlaku tega nemčurskega mesta, ker bi sicer ne mogel tako prezirati naših združnih potreb.

Ko bi se ne šlo za resno narodno stvar, lahko bi v zabavo in kratek čas naših bralcev v tistem članku natrgali velikanski šopek blestečih nesmislij, s kojimi agitira člankar za celjsko »Zvezo« — a hočemo si ogledati članek z resnim obrazom, v kolikor je to mogoče.

Naš članek je imel naroden namen, člankar v Celju pa povdarja potrebo, da se tudi čuje druga plat zvona in privleče v to svrhu kar za lase gospodarski razpor in boj, ki besni na Kranjskem.

Če si ta gospodarski razpor na Kranjskem pogledamo, se nam vsilijo nehote nekateri pomisleki, na Kranjskem je namreč samo jedna zveza zadrug, to je »Gospodarska zveza«; ker pa govori celjski člankar o besnečem gospodarskem razporu, bi bila na Kranjskem še gotovo katera druga zveza zadrug; a ni je — in je z ozirom na besneči razpor in boj ravno celjska zveza tista druga zveza, zveza za kranjske liberalne zadruge.

Nočemo izvajati iz tega naravnih posledic, ker bi se nam zopet predmetavalo, da agitiramo za »Gospodarsko zvezo.«

A to rečemo odkritosrčno, da »Zveza

slovenskih posojilnic« v Celju na noben način ne zadošča našim združnim razmeram; nam tista baharija o pospeševanju gospodarskega razvoja celokupnega sloven. naroda — celo nič ne imponira, ker je otroška, in je niti dejanja, niti razmere ne opravičujejo. Kaj bomo govorili kar o delovanju za celokupen slovenski narod — ko vendar ni naroden centrum pri nas, temveč v Ljubljani — in se moramo noč in dan boriti le za svoj naroden obstanek.

Zakaj da nam celjska »Zveza« ne ugaja, nam ni treba dokazovati, ker dokaz čitamo v »Domovini«. Za vse avstrijsko združništvo je nastopila z revizijskim zakonom nova doba — samo za celjsko »Zvezo« ne — in za njene posojilnice ne. Stara doba torej; — in tista obligatorična revizija, kot dozda — saj jo poznamo, to obligatorično revizijo celjske »Zveze« — o da, obligatorični so oni veliki letni doneski . . .

Mi smo se pa nadejali, da tudi za celjsko »Zvezo« nastopi nova doba; radi tega bi se morala spremeniti v zadruge — a se ni; — torej sme po zakonu izvrševati samo le revizijo, drugih koristi pa niti ne sme prinašati. Tu je pač ogromna razlika, če pomislimo, kaj vse imajo posojilnice in druge zadruge pri »Gospodarski zvezi«.

Samo eno spremembo najdemo pri celjski »Zvezi« — čitamo namreč, da sprejema z naprej tudi drug, zadruge; — a kdo bo te revidiral, ker je sedanji gospod revizor vendar sam priznal v sodni dvorani v Celju, da pozna samo knjigovodstvo posojilnic — a drugih zadrug ne!?

Listek.

Prisega v večnost.

(Resnična pripovedka; prevel Ivan Vuk.)

Ali je po smrti življenje, ali je večnost? Se bomo li še kedaj videli? Ali si mi za večno izgubljen, brat, sestra, stariši, žena ali dete? Ali je vse ničevno in vse propade samo v prah, v grob? O, ali ne vidiš in ne slišiš nič več moje bolesti? Je-li sedaj vsaka vez med nama pretrgana?

Ta in enaka vprašanja napolnjujejo človeka, ko stoji s krvavečim in solzečim srcem ob grobu dragih.

Ah! Vprašanja ne ostanejo nerešena. Kaj je grob? Ali je kaj drugega kakor vrata v večnost? Je-li večnost zakrinkana skrivnost? Ali ni mar večnosti povsod? — Potrebuje duh ali duša drug kraj?

Naše lastno telo, ki je prah in pepel, ono je tisti zapah, kateri nam zapira svet duhov, večnost.

Ne, ne! vse vezi, ki nas vežejo na dragega mrliča, ne more raztrgati smrt! — Rakev, ki nam zakriva blede obličje ljubega mrliča, ni zapor duše, ne!

Večnost je, svet duhov je, ki je znabiti, ne da bi vedeli, v tesni zvezi s sedanjostjo,

s tem svetom, da obkrožujejo duše dragih naše obličje itd., ne da bi jih naše telesno motno oko videlo.

Vendar naj se nikdo ne predrzne s smelo roko odstraniti vsaj za hip zagrinjala te skrivnosti! — Zgodilo bi se mu, kakor mladeniču v pravljici, ki je odgnil podobo v začaranem stolpu.

Tukaj hočem povedati dogodek, ki mi je dal povod k takim vprašanjem.

Bilo je jeseni, v času vseučilišnih počitnic. Drevje, cvetlice in vsa narava je kazala, da si želi počitka. Bil sem, kakor vsi moje starosti, dobre volje, saj sem se lahko za nekaj časa odtegnil prašnim in suboparnim knjigam ter se radoval narave, umirajočih solčnih žarkov, ki niso bili več tako močni. Lazil sem po gorah in tudi obiskal svojo sestro in njenega moža, ki sta kupila v teh gorah posestvo.

Nekaj sob v gosposki hiši je še začasno imel prejšnji posestnik s svojo soprogo, ki sta bila brez otrok, ter še nista našla za se primerne bivališča. To mi je tembolj prišlo, ker sem v njem spoznal še precej mladega, živahnega moža, ki sva se kmalu sprijaznila. Za kratek čas sva hodila na lov, vozila se ali pa jahala, kakor se je nama pčljubilo. Kmalu sem pa spoznal, da je moj novi prijatelj le na videz in prisiljeno dobre

volje, da ga v notranjosti muči nekaj, kar mi je še zakrival.

Bil je materialist in ni verjel drugega, kakor kar je ravno z rokami otipal. Imel je polovično šolsko izobrazbo, in to radi njegovega nerednega življenja; — bral je sila mnogo, skoro preveč, ter ni bral s premislekom, ampak je zmešal vse skupaj, kar mu tudi ni bilo v prid.

Tako je divjal v njem vedno boj. Manjkalo mu je vere, manjkalo razuma, da bi iz tega, kar je bral, vedel posneti resnico. In tako je večkrat dvomil o takih rečeh in pri tem mnogo trpel.

Kake pol ure od T. je ležala ob cesti, v prav lepem kraju vas, v katere sredini se je ponosno iz zelenega drevja bliščal zvonik tamošnje farne cerkve, dalje gostilna, občinska hiša, trgovina, pekarija in šola, kakor imajo navadno premožne vasi.

Predno se pride od tod na glavno cesto, ki vodi v mesto, se je moralo iti nekoliko po stranski stezici, ki je peljala skozi majhen gozdič, mimo velike, stare smreke. Ta je bila znana pod imenom »šepetajoča smreka«. Množina pravljic je krožila med ljudstvom o tej smreki, vsakdo se je je ognil, posebno pa po noči. V času francoske vojske so se go-dile pod tem drevesom grozovite reči in tudi več umorov se je zgodilo. In tako so pripo-

Sicer pa zahtevajo zadruga od zveze tudi kaj drugega kot revizijo — a kaj drugega jim celjska »Zveza« ne more in ne sme dati.

Veliko zmešnjavo povzročajo pa v slovenskem združništvu tudi znani g. Lapajne, ki je šolski ravnatelj v Krškem in ima kot tak najbrž dosti posla; on bi rad imel svojo zadrugo zvezo in si jo hoče napraviti s svojo »Centralno slov. posojiln. v Krškem.«

Opozarjamo samo slovenske posojilnice in druge zadruga na smešnost Lapajnetovega počenjanja; nelep način, kako da z vablja imenovani slovenske posojilnice in zadruga v Krško, označili homo v drugi številki — ker do tedaj morda tudi zvemo, kako more g. Lapajne obljubljeni, da bi tiste zadruga, ki bi se dale v Krško zvabiti, revidiral gosp. Jošt; kolikor nam je znano, je namreč gosp. Jošt še vedno revizor celjske »Zveze.«

Seveda se slovenske posojilnice in druge zadruga ne smejo ozirati na take zmešnjave, ki bi jim le škodile, — torej jim pač nič drugega ne preostaja, kakor da se pridružijo naravnemu središču slovenskega združništva, to je »Gospodarski zvezi« v Ljubljani.

Politični shod na Dobrni pri Celju.

Nov, časten dan mora zapisati Dobrna v svojo zgodovino. Ta dan je 18. oktober. Politični shod, ki se je vršil ta dan na Dobrni, je bil namreč v kljub malo ugodnemu vremenu tako sijajno obiskan, da Dobrna še ni videla toliko zbranih moč in mladeničev, kateri so vsi prišli z namenom, da slišijo svoje gg. poslance in druge govornike, da se navdušijo za svoj nadaljni boj bodisi na gospodarskem, bodisi na političnem polju.

Shod je otvoril g. župnik Kukovič, pozdravil s toplimi besedami navzoče ter dal besedo drž. poslancu g. vitez u Berksu. G. poslanec pravi, da bo njegovo poročilo na Dobrni nadaljevanje poročila na shodu v Velenju, povdarjajoč žalostni položaj v obeh polovicah naše države, ki je nastal vsled obstrukcije na Dunaju in v Budimpešti. Za Slovence je še posebno žalostno to, da so razcepljeni v pet dežel. Zato bodi vedno naš ideal: združenje razcepljenih delov slovenske zemlje. A časi za uresničenje te misli so slabi. Vendar obupati ne smemo, ampak skrbeti moramo za sredstva, ki pripravljajo našo boljše bodočnost. O prvem takem sredstvu: o železnicah je govoril obširneje v Velenju, zato hoče tukaj govoriti o drugem in tretjem, to so: šole in okrepitve gospodarskega po-

vedovali o »šepetajoči smreki« stvari, da so vsakomu vstajali lasje. Vse te pravljice in dogodbe pustimo na stran. Omenim le neko čudno lastnost te smreke, ki ji je dala najbrže tudi to ime ter vzbudila v ljudstvu pravljice; gotovega se pa vendar ni dalo nič dognati, odkod prihaja ta čudovitost drevesa.

Ako ni pihal noben veter in je narava bila tiha in mirna, gibale so se iglice in tresle veje. Pri tem se je pa slišal čuden šum in šepet, kakor brenčanje bučelic. Ni se pa vedelo, prihaja to od debla ali vejevja. Jaz sam sem večkrat opazoval to drevo, ter sem bil celo tako predrzen, da sem zlezal na drevo, da bi preiskal in našel vzrok temu šepetu. Vendar vse zastoj! Reči pa moram le, da so konji postali vsokokrat nemirni, se vspejali in prhali, ko so prišli v bližino tega drevesa, — potem pa v divjem begu oddirjali.

Da se izognem daljšemu popisovanju, povem naj še, da ni preminul dan, da bi ne šel s kako večjo družbo kam ali pa sam z Evaldom. Tako se je namreč imenoval moj prijatelj. Če sem se pa zapoznil, šel sem rajši po daljšem potu domov, kakor pa po bližnjici mimo »šepetajoče smreke«.

Tako smo bili nekdanj na lovu in se vračali zvečer domov prav dobre volje. V živahnem pogovoru z Evaldom nisem opazil, da so najini tovariši naprej in da sva sama.

ložaja Slovencev. Glavna zadeva je še vedno celjska gimnazija. Za poslopje je stavljena že sicer primerna svota v proračun, a prostora še ni, kjer bi se zidalo. Gimnazijo pa moramo imeti prej, drugače nam nasprotniki vedno očitajo, kako da hočemo vseučilišče, ko še niti ene popolnoma slovenske gimnazije nimamo. Povdarja na to veliko važnost in potrebo slov. vseučilišča v Ljubljani, obljubujoč, da predno bo dala vlada Italijanom vseučilišče, bodo slovenski poslanci zahtevali vseučilišče v Ljubljani. Da se pa okrepi gospodar. položaj našega naroda, treba je delavnega drž. zbora. To je pa sedaj nemogoče vsled obstrukcije. Zato je on proti obstrukciji, ker to pomenja vničenje parlamenta. Nemcem bi se brez držav. zbora godilo dobro, slabše pa Slovanom. Posebno zastran vinske klavzule se je bati, da ostane vse pri starem. Omenja še notranje razmere drž. zbora. Slovenci so za obnovitev desnice, četudi proti vladni volji, in zato se trudijo, da so v najboljših odnosjih s Čehi in Poljaki.

Zborovalci so z vidnim zanimanjem poslušali poročilo in ob koncu glasno izražali svojo zadovoljnost.

Potovalni učitelj g. Goričan razlaga v poljudni besedi različne rane kmetkega stanu ter navaja sredstva za zboljšanje gospodarskih razmer. 1. Priporoča kmetovalcem, da naj ne prevzemajo predrago posestev, ker je to navadno pogin kmetovalca. 2. Sviri pred pijančevanjem. Pijanca se je tudi treba ogibati in nikdar se ne dotakniti njegove pijače, ker ne zapravlja samo svojega, ampak tudi premoženje žene in otrok. 3. Ne se tožariti brez velike sile. Četudi eden pravdo dobi, škodo trpita oba. 4. Pri postavljanju novih poslopij biti previden. 5. Boljše je manj zemlje dobro obdelovati, kakor imeti cele planjave, a puste. 6. Kmetovalec naj otroke sedaj drugače vzgaja, kakor se je to godilo poprej. Naj nikdo ne reče: moj oče je tako delal, pa se mu je dobro godilo. Ko bi v teh razmerah živeli naši stariši in pradedje, bi se jim tudi slabo godilo, ali pa še slabše. 7. Knjigovodstvo naj si vpelje vsak gospodar. 8. Umno delati, delo razumeti, ne samo delati, pa brez razuma. Preračunati, katera panoga kmetijstva sedaj največ nese. Za naše kraje priporoča sadjerejo in živinorejo. H koncu želi kmetkemu stanu boljše bodočnost in takrat se bo še le obrnilo na boljše, kadar se bomo mi sami spreobrnil. — Poljudne in jasne besede so naredile velik utis na zborovalce in burno so odobraval govorniku.

Dežel. posl. g. dr. Iv. Deček o se predstavi volilcem kot njih zastopnik v deželnem zboru. S temnimi barvami riše položaj Slo-

vencev v dežel. zboru. Nemec hoče vladati povsod; tudi v Gradcu nas tlačijo, ker imajo večino. Volilno postavijo so si naredili za-se in umevno je, da ne bodo dali moči iz rok. Ostro obsoja krivični volilni red. Veleposestvo ima preveč poslancev, na nas pa pride po en poslanec na 60 000 ljudi. Tudi z novim volilnim redom ne bomo dosegli Bog ve kaj, a še temu se protivijo Nemci. Po pravici bi nam slo že sedaj 20 poslancev. Tretjine prebivalcev smo Slovenci, tretjino davkov plačujemo, krvnega davka t. j. vojakov pa damo več kot Nemci, ker so naši fantje bolj sposobni kot nemški. 14 milijonov potrebuje dežela za deželne potrebe, a večina gre za Nemce. Govornik povdarja važnost šol in sicer kmetijskih, obrtnih itd. Krivda naša je, da tuje preveč cenimo; tuje podpiramo, domačinov pa ne. Noben tujec ni naš prijatelj. Če zna kdo par tujih besedi, pa že mislimo, da je Bog. Vendar ne obupati, v vseh rečeh gremo naprej! — Glasno ploskanje je izražalo zadovoljnost poslušalcev gg. dežel. poslancu.

G. kaplan Schreiner govori v uvodu o veliki koristi političnih shodov, obsoja narodno mlačnost in bojazljivost. Zavedajmo se svojih pravic, da bomo na svoji zemlji gospodarji ne pa hlapi. Za tem omenja razmere dobrnskih Slovencev. Omenja štiriletno prosjačenje za dvojezični napis na pošti in poštnem pečatu. Graja ime »Neuhaus« za pošto, ker je protipostavno. Tudi je več krajev po svetu z imenom Neuhaus in poštno pošiljatve se večkrat vlačijo po vseh teh krajih poprej, predno dospejo na Dobrno. Zatem obsoja ravnanje dežel. odbora štajerskega v dobrnskih toplicah. Vseposvoda se kaže nemški značaj, kar je v škodo deželi in sloven. davkoplačevalcem. Še več škoduje topliški ravnatelj, ki kot deželni uradnik s plavicami kaže svojo narodnost. Ozorčenje je vzbudilo, ko se je gosp. govornik dotaknil nemčurskih namenov dobrnskih »fajerberjev«. Klici: »Proč z njim! Križajte jih!« glasili so se med zborovalci. Ostro je obsojal h koncu dobrnsko nemčurstvo ter vspeh zborovalce k narodni zavednosti. — Žel je obeno pohvalo.

G. dr. Vekosl. Kukovec slika splošni položaj sloven. ljudstva, ki je nastal vsled tega, da se širijo s tako silo nemške šole med Slovenci; da se pošilja toliko nemškega denarja med nas; da se snujejo povsod nemška društva; da se zaničuje naš jezik itd.

Kmet Franc Pušnik predlaga, naj se izreče zaupnica gg. drž. in dež. poslancu, kar je bilo enoglasno in z navdušenjem sprejeto. Ker se nikdo več ne oglasi za besedo, zahvali g. župnik Kukovič gg. drž. in dež. poslancu in vse govornike za trud, zborovalce pa za mnogoštevilni obisk, želeč, da bi besede, katere smo slišali, prinesle obilnega sadu nam samim v prid in milemu narodu slovenskemu.

To je stvarno poročilo o veličastnem shodu. Dodatek še pride.

Deželni zbor štajerski.

Sprememba volilnega reda.

Najvažnejša stvar v tem zasedanju deželnega zbora je brez dvoma vprašanje, s katerim se peča politični odsek, vprašanje radi pomnožitve poslancev iz kmetke skupine. Vse tri stranke iz kmetke skupine v deželnem zboru: Slovenci, konservativci in bauernbündlarji so imeli skupne razgovore, da bi v tej važni stvari postopali jednotno. V glavnih točkah se je tudi doseglo soglasje. Dozdaj so kmetje volili 23 poslancev v deželni zbor. Po predlogu vseh treh skupin bi se to število pomnožilo na 28. Od teh 28 bi prišla dva nova kmetka poslancu na Sp. Štajer in sicer tako-le: Okraji: Celje, Vransko, Laško in Gornjigrad bi volili dva poslancu. Konjice in Šmarje enega poslancu. Do zdaj je vseh teh šest okrajev volilo dva poslancu. Okraji Ptuj, Rogatec in Ormož bi volili dva poslancu; okraja Gornja Radgona in Ljutomer enega. Po ostalih treh volilnih okrajih: Maribor, Brežice in Slovenjgradec ostane raz-

Prišla sva pod čudno drevo.

Pripovedoval sem mu, kako spretno sem danes lovil, kar mi nakrat Evald pretrga besedo in me vpraša s tako resnobo, da sem se ga ustrašil: »Kaj mislite, ali je še življenje po smrti? Ali še ve mrlič sam za se in o tem, kar je bil?«

Gledam ga osupnjen. Spočetka sem mislil, da se šali, ko sem pa videl njegov resnobi obraz, mu odvrnem:

»Kako pridete nakrat na to čudno vprašanje?«

»Oao me muči danes že celi dan.«

»Kaj?« vskliknil sem začuden. »Vi se šalite! — Danes? — Na lovu? — V veseli družbi najveselejši med vsemi?«

»Ravno to je«, dé zamolklo. »Ta vesela družba bo obmolnila, vesela in tekoča kri se nakrat ustavi — in konec je vsega! — hahaha! — Danes sem bil posebno razporežen, da postreljam kolikor največ zajcev. Kaki živahni skoki — pritisek s prstom — in vse živahnosti je bilo konec! — Ali mislite moribiti, da si ti zajčki še sedaj kaj pripovedujejo in potem, ko bodo v naših želodcih, še kedaj živeli?«

»Kaka neumnost!« sem vskliknil.

(Dalje prihodnjic.)

merje kakor do zdaj. — Bauernbündlarji zahtevajo sicer po svojem predlogu, naj se mariborski okraj razdeli tako, da volita Št. Lenart in Slovenska Bistrica skupaj enega poslanca, mariborska okolica pa enega. To so nasvetovali očitno radi tega, da bi si oni prisvojili mariborsko okolico. Verjetno pa je, da bodo odstopili zdaj od te svoje prvotne zahteve.

Vse stranke političnega odseka se vjemajo v tem, da se poslanci graškega mesta pomnožijo od štiri na šest. A velika razlika je v tem, da hočejo vse tri kmetske stranke, naj voli vsak graški okraj za sebe enega poslanca, medtem, ko tirjajo nemški narodnjaki, da voli prvi okraj po dva poslanca kakor do zdaj.

Vse kmetske stranke zahtevajo, da se mora število poslancev iz velikega posestva zmanjšati od 12 na 6 mož. Če se ta predlog zavrže in pridrži število 12 poslancev iz te skupine, naj pa volijo med veleposestniki vsi, katerih posestvo je vpisano ali ni vpisano v deželni deski in plačujejo cesarskega davka 400 K na leto. Katoliški poslanec Hagenhofer je pri tej priložnosti izrekel željo, naj se odpravijo virilni glasovi. Grof Stürgkh mu je rekel: »Tako daleč smo torej prišli, da moram jaz brezbožni liberalce braniti pravico katoliških škofov proti katoliški stranki.« Obadva prevzvišena gospoda kneza in škofa na Štajerskem imata zraven ravnatelja visoke graške šole sedež v deželnem zboru; to so torej trije virilni glasovi. A liberalci so hivaneci. Oni bi število virilstva radi pomnožili še za dva glasa. Radi bi dali pravico deželnega poslanca ravnatelju tehnike v Gradcu in ravnatelju rudniške šole v Ljubnem in nemara še graškemu županu. Zoper tako pomnožitev virilstva je govoril Hagenhofer. Če se virilisti pomnožijo, je to le na škodo slovenskemu in pa katoliškemu nemškemu narodu.

Vse skupine deželnega zbora soglašajo v tem, da se vpelja nova splošna volilna skupina, v kateri bi volili tudi taisti, ki dozdaj niso imeli volilne pravice za deželni zbor. Tu pa je zopet velik razloček, kako se naj vpelja ta nova skupina. Kmetske stranke zahtevajo, da se v tej novi splošni kuriji naj voli 8 poslancev v ravno tistih štirih skupinah kakor dozdaj za državni zbor. Po tem takem bi vtegnili dobili Slovenci dva slovenska poslanca v tej novi skupini. Liberalni Nemci pa predlagajo, naj za kmetske okraje se volijo trije, po mestnih okrajih pa štirje novi poslanci. Na takšni način bi se zopet znatno pomnožilo število poslancev za trge in mesta. Temu se trdno upirajo kmetski poslanci. — Da se odpravi dozdejšnja določba, vsled katere mnogi trgi volijo v državni zbor v mestni skupini, v deželni zbor pa v kmetski skupini, zahtevajo nemški konservativci in slovenski poslanci, da se vsem tistim trgov, ki volijo za državni zbor v mestni skupini, ista pravica da tudi pri volitvah za deželni zbor. Nekateri trgi so se v tem smislu tudi že sami zglasili. Tako je predložil poslanec Žičkar tako prošnjo kozjanskega in poslanec dr. Dečko šmarijskega trga. Poročevalec o spremembi volilne postave posl. dr. Kokoschineg se je pa temu opravičenemu predlogu uprl z izgovorom, da če se kaj takega sprejme, bi to bilo na škodo mestnemu prebivalstvu. — Če se že volijo poslanci za kmete posebej, poslanci za mesta in nekatere trge zopet posebej, bi bilo pravično, da se med trgi sploh ne dela nobeden razloček. Vsi trgi sploh naj volijo v deželni in državni zbor v mestni skupini. Ni pametnega vzroka, zakaj smeta sevniški in laški trg voliti v mestni skupini za deželni in državni zbor, zakaj pa tega ne sme Podstreda in Rajhenburg. Celo volilno postavo so si pač napravili nemški liberalci tako, da bi si zagotovili gospodstvo v deželni zbornici za vselej. — Vse stranke deželnega zbora so edine v tem, da se volitev volilnih mož odpravi in vsak volilec naravnost voli poslanca. Nemški konservativci zahtevajo, da

se v vsaki občini, ki šteje vsaj 250 duš, vrši takšna volitev. Baron Rokitsky pa tirja temu nasproti, da v onih občinah, ki štejejo vsaj 400 duš, se volitev vrši doma.

Zahteva slovenskih poslancev je tudi ta-le. Dozdaj so kmetski poslanci volili v deželni odbor skupaj enega deželnega odbornika. Le vsled tega, ker so si bili nemški kmetski poslanci med seboj navskriž, je bil l. 1897 in zopet leta 1903 izvoljen slovenski poslanec prof. Robič v deželni odbor. Da bi se za prihodnje štajerskim Slovincem zagotovila pravica vsaj do enega deželnega odbornika, tirjajo slovenski poslanci, da se naj postavno določi to-le: Kmetski poslanci srednjega in Gornjega Štajerja volijo enega deželnega odbornika, kmetski poslanci za Spodnji Štajer tudi enega odbornika. Kakor se čuje, bi nemške stranke temu prifrdile, a le tako, da izmed spodnještajerskih kmetskih poslancev voli cela zbornica enega deželnega odbornika. Samo po sebi je umevno, da temu Slovenci nikdar ne pritrjujejo.

Zeleznična zveza

med postajami na progi Zidanmost in Brežice s Celjem in Ljubljano je jako nesrečna. Če imaš v Ljubljani ali v Celju kakšen večji opravak, potrebuješ k temu dva dni. V Celje moreš priti od postaj one proge še le ob polu dveh popoldne, pa moreš že oditi ob pol štirih. Enako je zastran Ljubljane. V tem oziru so se razne pritožbe predlagale že leta in leta; a vse zastoj! V seji 16. oktobra t. l. so poslanci Žičkar in tovariši vložili poseben predlog, naj vmes poseže deželni odbor ter zahteva od južne železnice, da se vpeljata dva nova vlaka na progi: Brežice—Zidanmost. Eden naj vozi zjutraj tako zgodaj proti Zidanmostu, da se lahko pride z že obstoječima vlakoma v Celje ob pol 8, v Ljubljano proti 9. Pozno zvečer naj zopet vlak odide iz Zidanmosta proti Brežicam, da ne bo treba potikati se celo noč na Zidanmostu onim popotnikom, ki pridejo zvečer z vlaki iz Ljubljane in Celja.

Politični ogled.

Zadnja imenovanja uradnikov. »Slovensko društvo« je izdalo naslednjo izjavo: Politično društvo za Slov. Štajer »Slovensko društvo« je le slab tolmač velike nevolje in ogorčenosti, ki sta zavladali vsled zadnjih sodnijskih in notarskih imenovanj pri vsem slovenskem narodu, ako proti tem imenovanjem najodločneje ugovarja in jih imenuje kot sovražni udarec in nečuveno razžaljenje slovenskega ljudstva. S tem činom se je znova dokazalo, da hoče vlada še vedno obdržati prokletstva vreden zistem, po katerem naj bi se Slovenski Štajer z imenovanjem nemških uradnikov ponemčil, v istini pa se s tem zistemom samo s silo zapirajo vrata narodnostnemu miru. Da so vlado pri zadnjih imenovanjih vodili le nacionalni, Slovincem sovražni motivi, dokazuje dejstvo, da je bila cela vrsta po službi starejših, boljše sposobnih slovenskih prošnjikov prezirana, katerim se le vsled tega, ker so rodem Slovenci, godi velika krivica. Povrh so še imenovani uradniki vsled nepovoljnega jezikovnega znanja nesposobni za uradovanje med slovenskim ljudstvom. Vsled tega se pozivljajo naši poslanci, da takoj, ko se zopet snide državni zbor, stavijo interpelacijo zaradi teh ne v korist justice, ampak samo v korist germanizacije izvršenih imenovanj, da za veliko, nam storjeno krivico zahtevajo popolno zadoščenje in odškodnino in da v slučaju, ako bi se vlada obotavljala, stopijo proti njej v najostrejšo opozicijo.

Avstrijska država — razpada. Ogrri hočejo imeti lastno državo s svojim kraljem, nočejo pa imeti nobene skupnosti več z Avstrijo. Zadnja obstrukcija v ogrskem državnem zboru, ki je zahtevala samostojnost ogrske armade, je priprava za lastno državo, en korak naprej v boju za samostalnost Ogrske. Kako Nemci silijo v Prusijo, je znano. Njih

državni poslanci kličejo: Živijo Hohencolerji. Nemski cesarji so namreč iz rodovine Hohencolerjev, kakor naši iz rodovine Habsburžanov. Italijanski polentariji pa bi itak že bili rajši danes v Italiji kakor jutri. Da bi se vsi avstrijski Italijani zaradi veleizdajskih besed in dejanj dali na zatožno klop, bilo bi polovico naših Italijanov v ječah. Samo mi Slovani še nič ne vemo, kaj naj storimo, ako nam Ogrri, Nemci in Italijani raztrgajo državo!

Belgijski kralj Leopold je obiskal našega cesarja na Dunaju. Cesar ga je sprejel zelo hladno. Kralj Leopold je oče cesaričine Štefanije, in on ji je zameril, da se je omožila z grofom Lonyayem. Naš cesar pa še je vedno velik zaščitnik Štefanije

Ruski car je nameraval to jesen obiskati italijanskega kralja. Ker pa je vlada premeško postopala proti socialistom, ki so pretili vpričo ruskega carja uprizoriti popularne neredne, je nenadoma odpovedal svoj obisk. Italijanske kroge je odpoved zelo neprijetno dirnila. Z ruskim carjem se ni šaliti.

Italijanski kralj in kraljica sta pretekli dni obiskala Francosko in se mudila v prestolnem mestu Parizu. Francosko ljudstvo ju je navdušeno pozdravljalo. Obisk bo brezdvomno zelo utrdil prijateljske razmere med Francijo in Italijo.

Dopisi.

Sv. Lenart v Slov. gor. (V slovo.) Dne 20. t. mes. zadela je šentlenartske Slovence velika izguba. Naš vrli in mnogozaslužni kaplan, č. gosp. Maks Ocvirk, nas je moral zapustiti ter nastopiti službo duhovnika pri Sv. Lovrencu v Slov. gor. Bil je blag, miren in ljubezniv značaj ter goreč narodnjak. Kaj je ta gospod vse storil, da zbudi šentlenartske Slovence k narodni zavednosti, se more pač težko izraziti. Njegovo delovanje je bilo vsestransko. On je oživel tukajšnje »bralno društvo« ter ustanovil tamburaški in pevski zbor. Č. g. Ocvirk pa je imel za taka podjetja poseben dar. Ni zatorej čudo, da so tukajšnji nemčurji, ki so nezvesti veri in svoji slovenski materi, č. g. Ocvirka zavoljo njegovega narodnega delovanja silno sovražili ter ga pri vsaki priliki z blatnimi dopisi po nemških časnikih obrekovali. Še celo zadnje dni njegovega bivanja pri Sv. Lenartu, ko je že imel svoj odlok v rokah, ni mirovala njihova obrekovalna strast. Sv. lenartski nemčurji kar vriskajo od veselja, da nas mora č. g. Ocvirk zapustiti. Pa prezgodaj, vi reveži! Iz semena narodne zavednosti, katero je pri nas č. g. Ocvirk zasejal, je vzrastlo že močno drevo. To seme je padlo na plodovitna tla. Č. g. kaplan, vaš trud ni bil zaman. Naša skrb bode, da bodete vi, č. g. kaplan, ponosni na šentlenartske Slovence. Krasne pesmice, katere ste nas Vi naučili, in milozvoneči glasovi tamburice, se bodo tudi z naprejem po Vašem odhodu v šentlenartskem trgu in okolici razlegali. Prišežemo pa Vam že danes, da bomo vedno hodili po isti poti k narodnemu cilju, katerega ste nam Vi pokazali. Prišežemo pa tudi Vam, šentlenartski nemčurji, da se Vam ne bodemo nikoli v d a l i, temveč se tako dolgo z Vami brezobzirno bojevali, dokler ne bode popolna zmaga na naši strani!

Sv. Jurij ob juž. žel. (Naše razmere.) Prelepi naš šentjurski kraj, kjer si domovje zvestega Slovenca, da bi se še ohranil v Šentjurju tisoč in tisoč let vrli slovenski rod! To je naše geslo in to je znamenje, da mi Št. Jurčanje nismo nazadnjaki, akoravno počasi napredujemo. Imamo že razna koristna društva, kakor: »Kmetijsko društvo«, ki prav dobro napreduje, čeravno je nekaterim tržanom trn v peti, nadalje je »Katol. bralno društvo«, ki je tudi v dobrem cvitu, razni pevski zbori, tamburaški zbor ter dve prostovoljni gasilni društvi, eno v Kranjčici, drugo šentjursko. O slednjem, dragi bralec, hočem spregovoriti nekoliko besedic. Vrla požarna bramba šentjurska je pač resnično pohvale vredna, ker tako izvrstno napreduje v seda-

njem času. Upati je, da pride do velikih zaslug vsled njenih junaških udov, kakor se je razvidelo v minulem mesecu pri požaru A. Kinclna v Šentjurju. Kako so se togotili nekateri udje te brambe, ko je bilo »Prost. gasil. društvo iz Kranjčic« nekako pohvaljeno, ker je baje ponoči ostalo na pogorišču ter gasilo naprej, in kateri sta pomagala le dva moža požarne brambe šentjurske. Drugo vrlo moštvo se je podalo k počitku, misleč, da dobi v sladkem spancu novih moči za prihodnji božji dan. Nastopil je drugi dan na požarišču, našla se je še vedno od nočnega dela in slabega vremena izmučena bramba iz Kranjčic. Upala je, da bode nadaljevala gašenje šentjurska bramba in se je odpeljala proti Kranjčicam. Čudno je bilo gledati ta ogenj, kateri je trajal 14 dni, in zakaj? Ker je bila vrla bramba šentjurska z nekaterimi možmi vedno blizu požara pripravljena, seveda pri bližnjem gostilničarju, kjer si je hladila suha grla. Le to si naj zapomnijo te osebe, da če bode kakšen pošten človek vstopil v gostilno, da ga ne bodo z razžaljivimi besedami in drugimi rečmi obkladali, kakor je že nanese! slučaj od nekega nemško mislečega človeka, kateri pa naj bode le tiho s svojo »tajč špraho« po Št. Juriju, sicer ne bo več dobil od nas slovenskih grošev! Tudi sem opazil, da se je več takih nagnjezdilo v našem Št. Juriju, ki hočejo le tajč govoriti. Zraven sta neki sedlar in pa jeden krojač ter še več drugih.

Torej slovenski Šentjur! pošteno prebivalstvo, ukrenimo, da se vsi ti pregreski odpravijo, da se zopet očistimo takih oseb, katere nam nasprotujejo, seosebno pa ti, »Prost. požar. bramba šentjurska« ozir. načelnštvo, ukreni, kar je potrebnega v društvu, da si ohraniš dobro in slavno ime! Dovolj ima šentjurska župnija vrlih slovenskih fantov in mož, ki bodo vrli in pridni brambovci.

O p a z o v a l e c.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Osebnosti. Davčni nadzornik dr. Opustil iz Ljutomera je prestavljen k okraj. glavarstvu v Slovenjgradec. — K okraj. glavarstvu v Konjice je pridrljen k davčnemu oddelku finančni koncipist dr. Fr. Stoschir. Pridrljen mu je davčni prakt. Tschepin.

Iz pošte. V Maribor so prestavljeni: poštni oficijal Jurij Mühlbacher v Celju in poštna asistenta Adalbert Pučelik na Zidanemmostu ter Ivan Voglar iz Lipnice. Poštni asistent Karol Strauss je prestavljen iz Zidanega mosta v Celje. — Poštni upraviteljici Idi Martine v Moškanjih je podeljeno mesto poštarice v Lučanah. — Poštnim asistentom so imenovani sledeči gg. praktikanti: Ferd. Schweininger v Mariboru za Selzthal, Štefan Fritz v Ptujju za Gleichenberg in Eduard Rottler v Mariboru za Zidanemmost.

Mariborske novice. V Mariboru bodo postavili spomenik nekdanjega župana mariborskemu Andr. Tappeiner. Spomenik bodo postavili pred »šparkasso«, katero je on ustanovil. Vremensko hišico, ki stoji zdaj na tem prostoru, postavijo na drug prostor. — V torek, dne 13. t. mes. je ukradel v neki gostilni delavec Franc Cerer iz Št. Jurija ob Pesnici svojemu tovarišu srebrno uro. To so opazili drugi gosti, ki so zasledovali tatu. Ta pa je potegnil nož ter je bližnjega zasledovalca precej ranil. Cererja so izročili okrožni sodniji. — V ponedeljek, dne 19. okt. zvečer je ukradel predrzen tat izložbeno okno pri filijalki F. v dravski ulici. V oknu je bilo 25 ur budilnic, ki so vredne okoli 56 kron. — Ana Aleš, dekla M. Jekovca v Studencih, je hotela odpotovati v Belopeč na Kranjsko, kjer je doma. Ko je odšla, zapazi njena gospa, da ji manjka zlata ura. Na sumu ja imela dekla,

da jo je ukradla ter je bila ista aretirana na južnem kolodvoru, ravno ko se je hotela odpeljati. Drugi dan je našla Jekovec uro, katera je padla za postelj Aleš, katero je policija že oddala sodniji, so izpustili.

Shod političn. društva „Pozor“ na Ptujski gori. Gospod dr. Anton Brumen, odvetnik v Ptujju nam piše: Vaš poročevalec o shodu polit. društva »Pozor« na Ptujski gori me je v jednom delu mojega govora napačno razumel. Jaz nisem trdil, da je slučaj Bratuša v teku 25 let že drugi slučaj justične zmote, ker jaz justičnih pomot naših sodišč nimam v statističnem pregledu. Jaz sem slučaj Leopold Grossmana le radi tega omenil, da dokažem slični način postopanja dotičnih preiskovalnih sodnikov iz prejšnje Wasserjeve in iz sedanje Gleispachove dobe, ki so se jako skrbno brigali za tiste okolnosti in dokaze, ki o b t e ž u j e j o obdolženca, niso) se pa brigali z jednako skrbnostjo (§ 3. k. z. za tiste okolnosti in dokaze, ki govore za obdolženca. Slučaj Leopold Grossmana, kojega sem osebno poznal, mi je baš radi tega ostal tako dolge v živem spominu, tako da sem ga zbog enakosti zasnovanja, teka in svršetka pravde deval v primeru s slučajem Franc Bratuše, katerega osebno ne poznam. Nikakor pa nisem trdil, da se med tema slučajema niso vršile še druge obžalovanja vredne justične pomote bodi si v Wasserjevi ali v Gleispachovi — eri. Odličnim spoštovanjem udani dr. Anton Brumen.

Shod na Dobrni. V zadevi shoda na Dobrni nam piše g. Žičkar: Pred nekaterimi dnevi mi je povedal g. dr. Dečko dež. v zbornici, da sva povabljeni, naj poročava na Dobrni prihodnjic enkrat in sicer gosp. dr. Dečko o deželnem, jaz pa o državnem zboru. Odgovoril sem: »Meni je nemogoče o b t e m č a s u, k e d a r z b o r u j e deželni ali državni zbor, prihajati na shode. Toliko opravil se mi nabere za čas, ko pridem iz Dunaja ali Gradca domu, da je komaj dovršim do trenutka, ko moram zopet oditi v Gradec ali na Dunaj. Ob času, kadar ni zasedanja deželnega ali državnega zbora, se pa vsikdar rad odzovem vsakemu povabilu, če me kaj izrednega ne zadržuje.« Ko sem pozneje čital v časnikih, da pridem na Dobrno k shodu, sem v zgor-njem smislu naznanil, da mi ni mogoče priti. V tem obziru se mi pač ne more očitati, da bi bil zanemarjal svoje poslanske dolžnosti; saj sem prišel na več kakor 40 političnih shodov tudi v tiste kraje, kjer je bilo pričakovati, da mi vtegnejo »ustrojiti mojo šuštersičjansko kožo«, kakor piše »S'ov. Narod«. — J. Žičkar.

Mariborske porotne obravnave. Pred porotniki se bodo zagovarjali: 17. novembra Genov. fa Bračič zaradi tatvine in goljufije (predsednik višji dež. sodni svetnik Voušek); dne 21. novembra Jan. Drewenschegg, Norb. Jahn, Wilh. Blanke in Ignac Spritzey zaradi prestopka tisk. zak. vsled tožbe Julijane Mustafa (predsednik dež. sodni svet. Morocutti). Pri zadnjem porotniškem zasedanju preložena obravnava proti Francu Mlaker zaradi uboja pride tokrat na vrsto.

Iz sloven. slojstva. V tiskarni sv. Cirila je izšla v krasni obliki knjižica »Sv. Pavel, apostol narodov. Spevoigra z deklamacijo in živimi podobami«, obsezojoča 52 strani. To je ponatis glediščne spevoigre, katero so vprizorile s petjem in zelo mičnimi živimi podobami gojenke v zavodu šolskih sester v Št. Petru niže Maribora dne 20. apr. 1902. Besedilo je zložila čast. šolska sestra Melanija Plonder iz istega zavoda, naprave pa je zložil veleč. g. Fran Grabner, kapelan v Lučanah. V knjižici je sedem prav ukusno izdelanih samotiskov, posnetih po fotografiji živih podob imenovane predstave. Knjiga je posvečena premilostl. knezoškofu lavantinskemu, dr. Mih. Napotniku.

„Zgodovinsko društvo za Sl. Štaj.“ je imelo dne 6. vinotoka odborovo sejo. Iz poročila tajnikovega je razvidno, da se je cglasilo doslej — z ozirom na naše tesne razmere — povoljno število rednih in pod-

pornih udov. Vendar se zdi, da so naši za-grizeni sovražniki mnogo bolj sprevideli važnost tega društva, kakor je sklepati iz strastnih izbruhov »Marburger Zeitung« (štev. 67.) in »Grazer Tagblatt-a« (st. 153). So pač ljudje, katerim je pamet in pravica neznana stvar. Ugonobiti nas hočejo gospodarsko, pritiskajo nas na steno v narodnem oziru, ne privoščijo nam šol, tudi iz znanstvenega polja nas hočejo potisniti, le da bi nas lažje črnili kot divjake. Zlasti zgodovina je ono polje, iz katerega nas hočejo izpodrinuti, da nam tako zaduše vsako samozavest in spodmaknejo pravico do obstoja na lastni grudi. Zatorej je »Zgodovinsko društvo« ena najvažnejših kulturnih naprav v društvenem in znanstvenem življenju štajerskih Slovencev. Le škoda, da se že pred 30 leti ni kaj takega ustanovilo. Zatorej na noge sedaj, bje že enajsta ura! Novemu društvu lahko pomaga vsak, naj si bo kmet ali delavec, učitelj ali duhovnik, trgovec, obrtnik ali uradnik. Kdor ne more pristopiti kot redni ud (5 K na leto ali 100 K za vselej), pristopi lahko kot podporni ud z manjšo svoto, ali pošlje kako najdeno starino, ali vsaj poroča o starinskih najdbah in narodopisnih posebnostih svojega kraja. Koliko znamenitih reči še tiči skritih, koliko se jih vniči, koliko jih pride v roke tujcem, ki se za našo prošlost bolj zanimajo kakor mi sami! Društvo ima za daljno bodočnost velik načrt, zatorej mu, rodoljubi, priskočite na pomoč, da doseže tri sedaj najnujnejše reči: da si nabavi potrebnih prostorov, da začne izdajati slovsvena dela ter začne kopati na nekaterih zgodovinsko važnih krajih. — Denarni prispevki se pošiljajo advokatu g. dr. R. Pipuš-u, predmeti za muzej in knjižnico g. prof. A. Stegenšku, poročila in spisi pa društvu nemu tajniku prof. Fr. Kovačiču, vsi v Mariboru. — Prav lep vzgled je dal društven predsednik, vlč. gosp. Matej Slekovec, ki je društvu prepustil celo svojo zgodovinsko knjižnico in vplačal povrh dosmrtno udnino. Da bi našel veliko posnemovalcev!

Izžrebani porotniki v Mariboru za 4. porotno zasedanje, ki se prične 15. t. m.: Glavni porotniki: A. Drobnič, strojevodja v p., Rupert Eisl, mizarski mojster, Janez Ferk, hišni posestnik, Jožef Kärfer, hišni posestnik, Jožef Kaučič, trgovec, Anton Kleinschuster, vrtnar, Karl Kocijančič, kamnoseški mojster in Franc Kucher, mesarski mojster, vsi v Mariboru; Lorenc Druškovič, posestnik v Sp. Senarski, Matija Šuman, posestnik v Arneško, Miha Hade, posestnik v Jedlovniku, Janez Kraner, posestnik v Ruperčah, Franc Hlade, mlinar v Jelovcih, Franc Pahernik, posestnik v Gornji Sv. Kunigundi, Janez Jager, posest. v Pesnici, Karol Vodenik, gostilničar v Rošpahu, Jurij Vračko, posestnik v Tragučovi, Jurij Žebot, posestnik v Selnici ob Muri, Alojz Hamer, posestnik v Ciršaku, Karol Fluher, posestnik v Cirknici, Štefan Lešnik, posestnik mlina v Framu. Mihael Koprivnik, posest. mlina v Gornjih Hočah, Fr. Grizold, posestnik v Smolniku, dr. vitez Fichtenau-Sixt, odvetnik, Konrad Füršt, trgovec, Miha Marčič, čevljar, Leopold Slavič, trgovec in Viljem Švab, trgovec, vsi v Ptujju; Jožef Pogačnik, gostilničar in posestnik v Spod. Pobrežah, Janez Kočevar, trgovec in Maks Robič, trgovec v Središču, A. Krajnc, trgovec in Karol Sponda, ravnatelj meščanske šole v Ljutomeru, Anton Kališnik, posestnik v Breznu in Peter Gregl, trgovec v Remšniku. Namestniki porotnikov: Jožef Merkl, mesarski mojster, Anton Prek, jermenar, Jožef Racek, dimnikarski mojster, Janez Sirk, trgovec, Janez Sobota, korespondent, Pavel Srebre, trgovec, Aleksander Starkel, trgovec, Adolf Vežjak, trgovec in Jakob Colenštein, čevljar, vsi v Mariboru.

Letošnji mošt. Vinogradniki se pritožujejo, da je grozdje vsled dežja precej trpelo. Letošnji mošt ima 15 do 18 stopinj sladkorja in se proda od stiskalnice liter po 32 do 44 vinariev.

Nasledki žganja. V ponedeljek po noči

je našel redar na tržaški cesti v Mariboru ležati na ulci pijanega 53 letnega dninarja Jožefa Radolič iz Leitersberga pri Mariboru. Prenesli so ga v neki hlev, kjer je prespal svojo pijanost. Obolel je pa tako močno, da so ga prepeljali v bolnico. Ni čuda, če je v takem vremenu ležal na cesti!

Služba okrajn. živinozdravnika je razpisana v Šmarju pri Jelšah. Prosilci morajo biti večji slovenskega in nemškega jezika. Prošnje so vposlati okrajn. odboru do 15. novem. t. l.

Vpisovanje v realko v Ljutomeru. Za prihodnje šolsko leto 1903/04 se bodo sprejemali učenci v ljutomersko šolo realko v torek, t. j. dne 3. novembra 1903 ob 9. uri predpoldne. Zglasiti se je v šolski sobi na glavnem trgu v Ljutomeru. Vsaki na novo vstopivši učenec naj prinese seboj zadnje šolsko naznanilo, ali pa odhodnico dotične šole.

Umrli je dne 9. t. m. pri Devici Mariji v Puščavi, v občini Čunčat, posestnik Lukež Blažej po dom. Lukež. Rojen je bil 2. febr. 1809 ter je doživel visoko starost 94 let. Rajni je bil posebno priden in marljiv gospodar ter sploh jako priljubljen mož med tamošnjim ljudstvom. Lahka mu zemljica! — Na Dobrni je umrl dne 15. okt. Fr. Orosel, nekdanji poveljnik nemške brambe in ustanovitelj »Sülmarke«. — V Vojniku je umrla 16. t. m. gospa M. Kooks v 88. letu svoje starosti. — V Kozjem je umrla 15. t. m. gospa Antonija Hafner, soproga učiteljskega ravnatelja v Gorici.

Ogenj. V Gavcah pri Sv. Martinu ob Paki je zgorelo dne 8. t. m. gospodarsko poslopje posestnika Tomaža Napotnik (Pak). Zgorel je tudi trileten fant, ki je bil takrat z dvema drugima fantoma v starosti 8 ozir. 9 let na podstrešju. Starejša fanta sta kadila ter tako zanetila ogenj, potem pa zbežala, ko je začela goriti slama. Najmlajšega sta pustila na podstrešju, kjer je revež zgorel.

Celjske novice. Celjsko pevsko društvo priredi na dan Vseh svetnikov dne 1. novembra prvo gledališko predstavo »Na Osojah«. Dne 15. novembra na dan shoda slovenskih odvetniških uradnikov bode druga predstava. — Celjski okrajni odbor je poslal na štajerski deželni zbor peticijo zaradi sloven. kmetijske šole na Spod. Štajerskem. — Vsled dolgotrajnega deževja je zopet nastala nevarnost, da preplavijo obrežje naše reke in potoki. Posebno Savinja zelo narašča.

Krajni šol. svot v Tinjah pri Konjicah je v svoji seji dne 2/8 t. l. enoglasno sklenil, mojstru čebelarju, g. Jan. Jurančiču pri Sv. Andražu v Slov. gor., izraziti pismeno pohvalo, ker je čebelni paviljon, ki ga je kraj. šol. svet pri njem naročil, res mojstrsko, lično in solidno izdelal iz najboljšega lesa in najnatančnejše po dunajski društveni meri; zato gospoda mojstra najtopleje priporoča vsem slov. čebelarjem in kraj. šol. svetom, ki si nameravajo nabaviti čebelnjake. Krajni šolski svet v Tepanjah, dne 19. oktobra 1903.

Občinski odbor na Policah je imenoval tri nove častne občane, med njimi dva huda Nemca. Ker zadnja dva nimata nobenih zaslug za občino, naj vložijo Slovenci proti takemu imenovanju protest.

„Leseverein“ v Senvici ob Savi je imel te dni svojo letno zborovanje. »Obman« je nadučitelj Tomič (tsch). Iz plodonosnega delovanja tega društva posnemamo, da je imelo društvo samo 43 (!) udov. (No, če so vsi tako pristni germani kakor je Tomič, potem jih je lahko 43) Drugega posebnega delovanja ni bilo, kakor da so se žalostni ostali spominjali odšlih. Za »obmana« so zopet izvolili Tomiča, kateri jih je spodbujal, naj pridno agitirajo za nacionalna društva »Schulverein« in »Südmarko«. Torej le na delo! Sevniški Slovenci, tudi vi agitirajte za naše narodno društvo »sv. Cirila in Metoda«!

Cerkvene stvari.

Duhovniške vesti. Imenovan je veleč. gosp. kanonik Jožef Majcen nadzornikom

veronauka na srednjih šolah v lavantinski škofiji. — Prestavljeni so č. gg. kaplani: Vid Janžekovič od Sv. Miklavža pri Ormožu k Sv. Lenartu v Slov. gor., Maks Ocvirk od Sv. Lenarta v Slov. gor. k Sv. Lovrencu v Slov. gor. — V pokoj je stopil č. g. Mat. Meznarič, kaplan v Št. Lovrencu v Slov. gor.

Društvena poročila.

Gledališka predstava v Mariboru.

»Slovenska čitalnica« priredi v nedeljo, dne 25. okt. v veliki dvorani »Narod. doma« v Mariboru gledališko predstavo. Predstavljalo se hode: I. »Popolna žena«, veseloigra v jednem dejanju. II. »Bratranec«, burka v jednem dejanju. III. »Blaznica v prvem nadstropju«, veseloigra v jednem dejanju. Blagajnica se odpre ob 7. uri zvečer, začetek ob 8. uri.

Posnemanja vredno. Iz Gotovelj se nam poroča: Ravnokar smo dobili knjige družbe sv. Mohorja. V Gotovljah smo po navodilu g. župnika poleg poštne se tudi vsak po 10 vin. za sv. Ciril-Metodovo družbo vplačali. Če bi se to povsod zgodilo, nabrala bi se ogromna svota za prekorišten namen.

Katol. del. društvo v Puščavi je imelo dne 11. t. m. občni zbor ter si je izvolilo novi odbor, ki se je sledeče sestavil: Predsednik Janez Gornjak, podpredsed. Jakob Konečnik; čast. gospod Adam Grušovnik, Janez Demin, Ivan Lip, Simon Pečovnik, Jakob Konečnik, M. ha Jäger, Matevž Germič, odborniki; Franc Gornjak, Janez Paulič, pregledovalca računov; Janez Mlakar, Andrej Vesjak, namestniki; Alojzij Monetti, blagajnik.

Ustanovni shod vseslovenske »Družbe treznosti«, se vrši v pondeljek, dne 26. okt. v Ljubljani v dvorani knezoškofijske palače (II. nadstropje) dopoldne ob 9. uri. 1. a. Otvoritev, b. pozdrav in nagovor g. drž. in dež. poslanca vodja Povšet a. 2. Govori: 1. »Boj proti pijančenju — apostolsko delo«, govori Jurij Trunk, župnik v Kazazah na Koroškem. 2. Pijančevanje in delavsko ljudstvo«, dr. J. Ev. Krek. 3. »Alkohol in zdravje«, dr. med. Anton Breclj, zdravnik v Gorici. Popoldne ob 2. uri govori: 4. »Vzroki pijančevanja in kako jih preprečiti«, Ivan Štrukelj, učitelj na Robu. 5. »Popolna abstinencia«, pojasnuje Fr. Avsec, župnik v Št. Juriju pod Kumom. II. a. Revizija pravil, b. razni navsveti, c. resolucije, d. volitev odbora. Nagovor premilostnega gospoda knezoškofa. Shod bo posvečen spominu prvega velikega slovenskega bojavnika proti pijančenju, škofa-misijonarja Friderika Baraga. Družba je vseslovenska, ker je alkoholno vprašanje — sicer tukaj bolj, tam manj — toda splošno vendar po vsem Slovenskem akutno. Zato nujno želimo, da bi se tega prepotrebne in velevažnega shoda udeležilo tudi kaj zastopnikov s slovenskega Štajerja, katere s tem prav uljudno vabimo. Vse rodoljube pa, ki na shod ne bodo mogli priti, prosimo, da se živahno udeležujejo dela in boja, ki ga bo društvo razvilo po shodu. — Pripravljavni odbor.

Frankolovo. Gledališka predstava našega bralnega društva v nedeljo, dne 11. t. m. je zadovoljila občinstvo in prireditelje. Uprizorili so »Egiptovskega Jožefa«, svetopisemsko igro v petih dejanjih in dvodejansko legendo »Skrb in Smrt«. Zgodba o egipt. Jožefu je vsakemu znana po svoji ganljivosti, tem večjo moč ima dobro uprizorjena s slikovito lepimi oblačili. Kar se more pričakovati od kmečkih diletantov, to so storili hvalevredno, saj mi ni namen, da bi jih povzdigoval čezmerno. Najtežavnejšo in najdaljšo ulogo je seveda imel Jožef (Gorenšek Jurij), pa se je tudi med vsemi najbolje odlikoval, vreden je bil, da je slednjič nosil zlato krono. Veleudno je pogodil svojo ulogo očak Jakob (Veber), z vso častiljivostjo, potem Juda (Šibanc Iv.), ki je imel za Jožefom največ govorenja, Ruben (Šibanc Karel), Simeon (Vrišar Al.), Gad (Šlavs), Dan (Jakop Fr.), Faraon (Čretnik Fr.); pravi jutroviski sluga s prirojeno

resnostjo je bil Jusuf (Podpečan), otroško ljubezniv pa Benjamin (Vrišar Met.). — Drugo igro: »Skrb in Smrt« bi kdo po naslovu sodil, da je žalobna, a je polna ljubkega humorja. Davna preteklost se sedanostjo, bajka z resnico, humor z resnico veže se v prijetnem skladju v tem igrokazu. Nastopili so: sv. Peter (Čretnik Fr.), sv. Pavel (Čretnik Ber.) v jutroviski obleki, starka Skrb (Čretnik Roza), Smrt (Veber Micka), dva dečka Tinče (Čretnik A.) in Janko (Vrišar Met.), stric Marko (Šibanc K.), hlapec Jaka (Veber V.) in sosedje. Znano legendo Skrb in Smrt iz šolske čitanke (III. berilo) je tako spretno drammatizoval mladinski pisatelj Juraj Pangrac v letošnjem »Zvončku«, da človeku nateza ustna na smeh, ako je le čita. Vsi so dobro pogodili značaje v tej igri, zlasti pa starka Skrb, ki je izvršila najdaljšo ulogo s prav naravnim nastopom; dasi je izpod robca gledal premlad obraz, vendar smo po njeni govoric in kretnji radi verjeli, da je jako stara žena. Smrt je govorila z veličastnim glasom. Živahnima dečkoma je čarodejna hruška vzela ves pogum, kar je občinstvu izvabilo mnogo smeha. — Prireditvev teh iger je stala mnogo časa, truda in denarja, ker je bilo treba za nje sešiti jutroviske obleke in pripraviti tudi posebne kulise. A veselje in navdušenost igralcev, lepa sloga in požrtvovalnost je vse zmogla. Vhod v šolsko poslopje in oder so fantje in dekleta okrasili z maji, s cvetjem in zelenjem. Počastili so nas s svojo navzočnostjo mili prijatelji iz Vojnika, Nove cerkve, Črešnjice, Stranice in Celja. Tudi rodbina generalnega angleškega konzula iz tukajšne graščine je do konca prisostovala predstavi, dasi je neuka našemu jeziku. — Z gledališkimi igrami na naših vaških odrih uvede se kmečki narod v dramatiško pesništvo, katerega dosedaj ni razumel, a zdaj pa lahko s pridom čita igre, kojih morda nikdar ne bo videl v gledišču. Naš Stritar je spisal za Družbo sv. Mohorja mnogo iger priprostemu ljudstvu. Priporočam vam v čitanje »Divjega lovca«, prelepo narodno igro, ki jo je spisal Finžgar, in jo predstavljajo po vseh večjih odrih na deželi, ali Jurčičeve »Rokovnjače«, potem »Tugomerja«, ki kar kipi od navdušene domovinske ljubezni. — Nekateri zabavljivci, ki nimajo niti pojma, koliko je treba pri uprizoritvi gledaliških iger dela in skrbi, tu za male, tam zopet velike stvari, govorijo iz same objestnosti proti njim. le da imajo kaj čenčati. Naj bi raje molčali, da bi se ne smešili. Naši rodoljubni fantje in dekleta pa bodo, kakor dosedaj, delovali v prilog »veri, domovini, o miki«, koje geslo blesti nad našim gledališkim odrom. Graje vredno je tudi to, da so nekateri navzlic prijaznemu opominu preglasni pri predstavi ter motijo občinstvo z neslanimi opazkami. Povsod kažimo lepo vedenje, potem nas bo čislalo tudi izbrano občinstvo. Pristrčna hvala vsem, ki so pri vstopnini darovali preplačila ter vsem drugim, ki so na ta ali oni način pripomogli k vspehu. Na občno željo se bo ta predstava ponovila v nedeljo, dne 25. t. m. popoldan po večericah; zato uljudno vabimo vse bližnje in daljne prijatelje k mnogobrojni vdeležbi. Čisti dohodek je namenjen za nabavo novih knjig za knjižnico bralnega društva. Na veselo snidenje!

Kmetijsko društvo v Lešnici pri Ormožu si je ustanovilo knjižnico ter prosi slovenske rodoljube, da bi jo podpirali z darovanjem knjig, ker je društveno premoženje preslabo za nakup knjig. Vsak dar se sprejme z veliko hvaležnostjo.

Sv. Peter v Sav. dolini. Kmetijsko in bralno društvo »Sloga« je imelo v nedeljo, dne 11. vinotoka svoje zborovanje. Zastopano je bilo precej mozh in fantov. Toda kje so pa ostali? Vsi bi morali pristopiti k tako koristnemu društvu, ki nam priskrbi pošteno berilo in naročuje dobre stroje. Čast. gospod župnik so nam v kratkih pa jedrnatih besedah razložili pomen in korist društva. Vsem onim pa, ki še dremljete, vam kličemo, zdra-

mite se do prihodnjega zborovanja! Nihče od naših vrlih mož in fantov naj ne manjka v naših vrstah! To daj Bog!

Iz Petrovč. Pričakoval sem, da bode kdo drugi opisal veselico »prostovolj. požarne brambe v Arjivasi« ki se je vršila dne 4. okt. t. l. v Petrovčah pri g. Kavčiču. Ker se pa ni nikdo oglasil, torej hočem jaz tej veselici, ki se je tako izborno izvršila, posvetiti par vrstic. Prejšnji dan nas je strašilo slabo deževno vreme. A v nedeljo je vstala lepa, jasna jutranja zarja, oznanjajoč nam vesel in lep dan rožvenške nedelje. Veselica se je vršila popoldne na prostem na prijaznem vrtu g. Kavčičeve gostilne. Zopet smo imeli priliko slišati mile zvoke domačih tamburašev, ki pod vodstvom neutrudljivega kapelnika g. Fr. Jarh tako vrlo napredujejo. Pa tudi pevci so nas kratkočasili s svojimi krepkimi, ubranimi glasovi. Petje in godba razveseli vsakega človeka. Veliko zabave pa nam je napravila pri tej veselici tudi šaljiva pošta, ko smo sedeči okoli miz predstavljajoč razna mesta in kraje, dopisovali svojim prijateljem najboljše dovtype, kar je povzročalo mnogo smeha in veselosti, požarni brambi pa z

vplačevanjem poštnih glob precej dobička. Četudi smo veselico še v pozno noč nategnili, so nam vesele urice vse preneglo potekle. Ko smo se poslednjič še spominjali godu Njih Veličanstva cesarja in zapeli skupno cesarsko pesem in zaklicali gromovito trikratni »živijo«, razšli smo se veseli vsak na svoj dom.

Listnica uredništva: Dopisa od Sv. Martina pri Vurbergu tokrat zaradi preobširnosti ne moremo priobčiti. Pride prihodnjič okrajšan. — Startirg pri Slovenjgradu: Hvala za dopis, a premalo politično.

Zahvala.

Krajni šolski svet in šolsko vodstvo ljudske šole Ptujška okolica izrekata tem potom najiskrenejšo zahvalo blagorod. g. Kajetanu Murko, trgovcu z drobnim in modnim blagom in pletenino v Ptuj, glavni trg 4, za 55 klopčičev razne volne, katero je blagovolil podariti ubogim učenkam imenovane šole.

Ptujška okolica, dne 17. okt. 1903.

Loterijske številke.

Trst 17. oktobra: 45, 9, 20, 28, 41.
Linc 17. oktobra: 59, 70, 52, 54, 12.

Društvena naznanila.

Dne 25. oktobra: V Stari cesti pri Ljutomeru tombola v prid šolski mladini v prostorih g. Stanjka. Začetek ob 3. uri popoldne.
» » » Društva »Gospodar« v Gotovljah občni zbor v gostilni g. Fr. Jelovškega. Začetek ob 3. uri pop.
» » » »Bral. društva v Frankolovem gled. predstava ob 3. uri pop. v šoli.
» » » »Kmet. bral. društva v Grižah pri Celju« tombola v društvenih prostorih ob 4. uri popol.
Dne 1. novemb. »Bral. društva v Pišecah« zborovanje ob polu 9. uri dopoldne v šolskem poslopju v Pišecah.
Dne 15. novemb. »Društva slov. odvetn. in notar. uradnikov« občni zbor v mali dvorani Narod. doma v Celju ob 3. uri pop.

Vsaka beseda stane 2 v.	MALA OZNANILA	Vsaka beseda stane 2 v.
Najmanjša objava 45 v.		Večkr. objava po dogovoru.
	Vsaka beseda stane 2 vin.	

Ti inserati se samo proti predplačilu sprejemajo; pri vprašanjih na upravištvu se mora znamka za odgovor pridejati.

Proda se.

Malo posestvo z gospodarskim poslopjem, zraven je njiva, lep sadonosnik in studenec, se proda. Posestvo je na zelo prijaznem kraju, 20 minut od cerkve. Kje, pove Franc Pihlerič v Sični št. 20, pošta Sv. Ana na Krembergu. 496 5-4

Lepo posestvo, 80 oralov, se proda. Njive, travniki, vinograd in gozd. Cena 3200 gld., 800 gld. izplačila. Proda g. Bauman na Ščavnici št. 10, pošta: Sv. Ana na Krembergu. 515 3-2

Malo posestvo v bližini Celja, obstoječe iz hiše, gospodar. poslopja s pritlikino, enega vinograda, treh njiv, pašnika s sadnim drevjem, v solčni legi, se proda za 1400 gld. pod ugodnimi pogoji. Ponudbe na gosp. M. Neumüller v Celju, Vila Vekoslava do 15. novem. 510 3-2

Naznanilo. Usojam si naznaniti vsem posestnikom novih nasadov, da prodam 4000 cepljenih trt in sicer: Burgunder na Portalis, V. Riesling na Portalis, Moller na Portalis. 100 komadov velja 20 K. Oglasiti se je hitro pri Janezu Verbnjak, trtnarju na Turnišah pri Ptuj. 522 2-1

V najem se da.

Dobro obiskana gostilna in mesarija se da v najem pri Sv. Juriju v Sl. gor. Več pove Janez Pavalec, poštar in krčmar pri Sv. Juriju v Slov. gor. 513 1

Proste službe.

Absolvir. nižjegimnazijec išče službe s 1. novem. v kako pisarno. Zadovoljen je tudi z malo, začetno plačo. Naslov pove uprav. 542 1-1

Krojaški učenec, 14-15 let star, se takoj sprejme. Ivan Partlič, krojaški mojster v Studencih pri Mariboru št. 49. 586 1-1

Organist in mežnar, oženjen, z dobrimi spričevali, želi službe. Pod naslovom Ludovik Butara, organ. in posestnik v Izlask št. 23. P. Izlask. Medija. Kranjsko. 535 5-1

Pridnega viničarja, treznega in poštenega, ki se razume pri ameriškanih trtah, sprejme takoj R. Flik. preje dr. Bauman v Rušah pri Marib. Predstavi naj se osebno. 533 1-1

V najem se išče.

Dobrodoča gostilna, mogoče zraven prodaja žganja in tobaka ali majhno trgovino, ne daleč proč od glavne ceste med Mariborom in Celjem, se išče v najem. Ponudbe na M. V. O. poste restante Hoče pri Mariboru. 524 2-1

Razno.

Šunka s kožo 1 gld., brez kože 95 kr., brez kosti s kožo 1 gld. 10 kr., plečeta brez kosti 90 kr., suho meso 78 kr., slanina 82 kr., prašičji jeziki 1 gld., goveji 1 gld. 20 kr., glavina brez kosti 45 kr. Dunajske salame 80 kr., prave, boljše 1 gld., iz šunkna 1 gld. 20 kr. ogrske 1 gld. 80 kr. kilo. Velika klobasa ena 20 kr. Pošilja le dobro, poštene blago od 5 kg naprej proti povzetju Janko Ev. Sirc v Kranju. 320 8

Oddaja trt. Za vinogradnike imam oddati več tisoč na zeleno cepljenih trt in nekaj tudi na suho. Podlaga je riparija portalis in rupestris montikola. Cepljene so na najboljše trte, kakor: beli burgunder, laški rizling, silvanec, rulanec, mošk, kraljevina, rebula, pinola, beli španol in rdeča kostenica; za črna vina, Portugalka, Verhpoc (ali Oberfelder). Razun tega imam nad sto tisoč cepičev oddati zgoraj imenovanih vrst in šest drugih vrst na suho cepljene. Kupci naj mi naznanijo pravočasno, vsaj do konca 1. 1903. Trte se bodo kopale na zahtevanje naročnikov tudi proti pomladi, ker so boljše. Cena cepljenkam I. vrste za 100 komadov 22 K, II. vrste za 100 kom. 12 K, cena cepičem za 1000 kom. le 6 K. Cepljenk se pošlje najmanj jeden ducat. Pošilja se samo na neokužene kraje. Kdor hoče, da trte počakajo do spomladi, naj pošlje 5 K predplače na vsakih 100 komadov. — Josip Cotič, vinogradnik in trtnar v Vrhpolju, p. Vipava, Kranjsko. 535 5-1

Pozor! P. n. gospode župnike, dalje mlinarje in hišne posestnike, opozarjam na moje, lastnega izdelka, na stroju spletene mreže, ki so najpripravnejše za vrtno ograje, preperežke okenj in cin, za presipanje peska itd. Mlinarjem priporočam svojo zalogo sit in zajber vsake vrste. — Naročbe se prosijo pod naslovom: Josip Sadnik, Koroške ul. 7, Maribor. 541 3-1

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru se priporoča v razna tiskarska dela.

Med. univ.

dr. Ferdinand Kunej,

bivši zdravnik ljubljanske bolnice,

usoja si sl. občinstvu naznaniti, da ordinira od današnjega dne naprej kot okrož. zdravnik na **Vranskem.**

520 3-1

Anton Hölzl,

mizarski mojster v Mariboru

Viktringhofgasse št. 12.

se priporoča velečast. cerkvenim predstojništvom v izdelovanje vseh cerkvenih del, kakor: **altarje, prižnice, spovednice, omare** za cerkveno obleko, cerkvene stole itd.

V dokaz moje spretnosti so sledeča cerkvena dela, katera sem v teku zadnjih let izgotovil: altar pri Sv. Martinu pri Vurbergu, altar pri Mali Nedelji, stoli v Alojzijevi cerkvi v Mariboru itd.

Priporočam se tudi v izdelovanje vseh drugih v mojo stroko spadajočih del. 534 3-1

Zahvala.

Povodom smrti nepozabnega soproga

544 1-1

Venceslava Caf

izrekam najprisrčnejšo zahvalo vsem, kateri so spremili dragega rajnega k večnemu počitku, posebno preč. duhovščini, ki je v nepričakovano velikem številu izkazala predragemu rajnkemu zadnjo čast; nadalje čast šolskim sestram ter vsem drugim sorodnikom, znancem in prijateljem.

V MARIBORU, dne 21. okt. 1903.

Žalujocha soproga.

Zahvala.

Občinski urad v Podovi pri Mariboru izreka visokorodnemu gospodu **Mariju grafu Attems**, c. kr. namestniškemu svetovalcu in voditelju okrajnega glavarstva v Mariboru, svojo udano zahvalo za njegovo veliko naklonjenost v korist naše občine.

Občinski urad v Podovi, meseca okt. 1903.

Matevž Frangeš,

532 1-1

obč. predstojnik.

Ne v Ameriko!

V slovenski in hrvatski Istri, v bližini Trsta, proda se, ali pa da v najem ob zelo ugodnih plačilnih pogojih več lepih posestev z gospodarskimi poslopji. — Pojasnila je dohiti brezplačno v pisarni g. dr. Gregorina v Trstu, Molino piccolo 7. II. 540 3-1

Pozor! Krščanska, domača firma!

Za napravo domače pijače z vinskim, hruškovim in jabolčnim okusom različnih vrst žganja in ruma, 80% očetnega cveta itd. Mojih snovij za domačo pijačo nikar ne zamenjajte z onimi, ki jih agentje prodajajo. Z mojimi snovmi, ki so naravni pridelek in ne umetne esencije, lahko mešate vino in sadni mošt, delate pijačo na tropine in droži ali tudi na samo vodo. Moje snovi so popolnoma neškodljive, ker je sestavina naravna. Vsled cene, ki je zelo nizka in finega blaga, ne pošiljam nikakoršnih agentov. Moja firma je po vsem Slovenskem znana in stara, poštena firma. Na zahtevo pošljem cenike in navodilo zastoj. Za na tropine in droži niso nobene druge snovi za rabo kakor samo moje. Pazite na mojo firmo:

Andrej Polak,trgovec, **Gradec, Annenstrasse št. 46,**

„pri črnem psu“ 508 4-3

poprej: Ivan Sajovic.

Naznanilo.

Pod imenom „Minenpulver“ izdalo je c. in kr. voj. ministrstvo smodnik, ki je jako sposoben za rigolenje.

Naročila so nasloviti na c. kr. topničarsko oskrbovališče (Artillerie Zeugs Depot) v Gradcu ter se mora z naročilom vred doposlati denar. Zaboj s 20 klg stane 21 K 44 vin., sod s 112 klg stane 97 K 65 v. Navesti se mora natančno naslov in zadnja železnična postaja.

Kdor pride sam v smodniško zalogo v Kalsdorf po smodnik, dobi zaboj za 20 in sod za 90 v ceneje.

Dobro ohranjeni sod z vrečo yred se vzame nazaj za 6 K 8 v in zaboj za 40 v v zalogi v Kalsdorfu.

Opozarja se, da se naj naroči ta smodnik kratko pred porabo, ker pri dolgem ležanju mokroto na se potegne ter se na ta način njegov učinek oslabša.

Gradec, dne 24. sept. 1903. 509 2-2

Deželni odbor štajerski.**I. F. PAYER,** 158 13kamnoseški mojster v Mariboru,
Kokoschnegg- in Hilariusstrasse.

Predno se kdo odloči za nakup nagrobnega kamena, naj se prepriča o moji ceni ter si naj ogleda mojo veliko in raznovrstno zalogo

čez 100 izgotovljenih in zelo lepih
nagrobnih kamenov.

Vsakomur dam vedno uljudno pojasnila ne da bi ga silil k nakupu. Priporočam se tudi v izdelovanje vseh v mojo stroko spadajočih kamnoseških in kiparskih del posebno altarje, krstne kamne, obhajilne klopi ter poslužim radovoljno z vzorci in proračuni.

Zelo solidna postrežba pri nizkih cenah!**Narav. francosko žganje**

ki je iz domačega vina izločen (ekstrahiran) alkohol (mlad konjak), in je od vseh zdravnikov priporočeno zdravstveno, dušo in telo poživljajoče sredstvo, ki pomaga posebno pri trganju po udih, izpadanju las, išijas, odrevenelosti, protinu (reumatizmu), glavobolu in zobobolu. Ena steklenica 1-20 gld. z navodilom vporabe.

Stari konjak se priporoča posebno rekonvalescentnim, bolnim na želodcu in oslabelem na krvi. Steklenica 1-50 gld. — Pri naročitvi 4 steklen. se pošiljatev frankira.

Benedikt Hertl, posest. graščine Golič pri Konjicah, Sp. Štaj. V zalogi pri Al. Quandest, trgovcu v Mariboru, gosposka ulica in v Mozirju pri Martinu Šuster. 526 52-2

Lepe podobice s črnim okvirom kot spominki
za v molitev priporočene ranjke.

Primeren tisek na drugi strani oskrbimo hitro in lično.

100 kosov od 80 kr. do 1 gld. 80 kr.

K obilim naročilom se priporoča

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.**Vsem vinogradnikom!**

Naznanjam, da bom imel meseca novembra in prihodnjo spomlad več tisoč na suho cepljenih trt

različnih, dobrih vrst, na Ripario portalis, Rupestris montikolo in Salonis. Cepljene na Laški rilček, Zlahtnino, Šipon rumeni, Burgunder beli, Zeleničit itd.

Vse vrste so dobro zaraščene in dobro vkoreninjene; cena je naslednja:

I. vrsta 1000 komadov 180 K,
II. vrsta 1000 komadov 90 K.

Imam tudi manjšo trtnico za neokužene občine, kdor torej želi, za neokužene občine imeti te trte, naj se hitro oglasi. Cena tem trtam je štiri krone več 100 komadom. Nadalje imam oddati tudi več tisoč divjih korenjakov in ključev. Kdor pa ima nov regel od lani neposajen, naj ga posadi prihodnji mesec. — Posameznim oglasilom je priložiti znamko ali dopisnico za odgovor. Na vprašanja brez znamke za odgovor, se ne odgovarja. Oglasiti se mora vsaj do konca januarja prihodnjega leta pisмено ali ustmeno pri 518 3-2

Filipu Mulec,

trtnarju pri Sv. Trojici v Slov. gor.

Ravnokar je izšla

v zalogi

J. Blasnika nasl. v Ljubljani

VELIKA

PRATIKA

za prestopno leto

1904,

ki ima 366 dni.

Na svetlo dala c. kr. kmetijska družba.

Blasnikova „Velika Pratika“, katero izdaja c. kr. kmetijska družba že nad pol stoletja, izhaja od svojega rojstva že čez sto let, je edinole prava, starodavna „Pratika“, katero je mnogo let skrbno urejal rajni prvoboritelj Slovencev, dr. Janez Bleiweis in v. č. g. župnik Blaž Potočnik ter razni drugi učenjaki duhovskega in svetnega stanu. Ta „Pratika“ ima na prvi strani podobo sv. Jožefa kot uradno potrjeno varstveno znamko. Zatorej zahtevajte vedno le Blasnikovo „Veliko Pratico“, vsako drugo zavrnete kot nepravo!!!

„Vel. Pratika“ stane 24 v.

„Vel. Pratika“ stane 24 v.

Naročila za

krajevne razglednice

lično in fino izdelane

sprejema

tiskarna sv. Cirila

v Mariboru.

DEMETRIJ GLUMAC,

kotlar v Mariboru

Kaserngasse št. 13.

Kaserngasse št. 13.

priporoča svojo veliko zalogo **kotlov** za kuhanje žganja, kotlov za perilo in **peronospera brizgalnice**.

Izdeluje in popravlja vsakovrstna v njegovo stroko spadajoča dela točno in po ceni. 265 22

NAZNANILO.

Usojam si naznaniti vsem posestnikom po trtni uši uničenih vinogradov, da imam letošnje jesen ozir. prihodnje spomlad okoli 40 000 komadov cepljenih trt na prodaj in sicer: 17.000 laški rilček (Wälschriesling), 6000 žlahtina (Gutedel), 5000 kraljevina (Königstraube), 5000 burgundec beli (Burgunder weiss), 1500 nemški risling (Rheinriesling), 1500 rulanec (Ruländer), 1500 traminec (Traminer), 1000 šipon (Mosler), 800 burgundec modri (Burgunder blau), 700 silvanec (Silvaner).

Vse te trte so cepljene edino le na Rip. portalis.

Cena za v jesen odvezete trte je sledeča: I. vrste 100 kom. 20 K. II. vrste 100 kom. 8 K. — Na 1000 kom. dobi vsak 100 kom. II. vrste povrh. — Divjaki 100 komadov 4 K. — Na željo vinogradnikov pustim tudi cepljene trte skozi zimo na stalnem mestu v trtnici ter jih še le na spomlad pred saditvijo izkopam to je meseca marca. A vsled dela z osipavanjem trtnice v jesen in da se vsled tega zemlja otežkoči z izkopanjem trtnice na spomlad ter se stori manj sposobno za zopetno vlaganje trtnice, stane vsaka ta trta 2 vin. več. Cena tem trtam je torej: I. vrste 100 kom. 22 K, II. vrste 100 kom. 9 K. Na 1000 kom. dobi tudi vsak 100 kom. II. vrste brezplačno.

Oddajajo se le edino dobro zaraščene in vkoreninjene trte. Trte oddajajo se le v od trtne uši okužene kraje. Are je priložiti vsakemu naročilu 20% od naročene svote. Na naročila brez are se ne bo v ozir jemalo. Ustrezalo se bo, dokler bo kaj zaloge. Naročila za tiste trte, ki bi naj ostale čez zimo v trtnici, sprejemam le do 5. novembra tega leta. Oni pa, ki nočejo, da bi trte ostale v trtnici, se naj oglasijo pisмено ali ustmeno vsaj do 1. febr. prihodnjega leta pri

Antonu Slodnjak, 475 10—6

trtnarju pri Sv. Lovrencu v Slov. gor.

Pošta: Juršinci pri Ptuj.

Karol Kociančič

268 8

kamnoseški mojster v Mariboru

Schillerstrasse 25

se priporoča v izvrševanje vseh cerkvenih del, grobov, nagrobnih kamnov in stavbinskih del, podob in ornamentalno - kiparskih del,

kakor tudi popravila na istih. — Vzorci in proračuni.

Jožef Kolarič,

mizarški mojster v Mariboru

Tegetthoffov trg št. 3

(prej samostan sester reda sv. Frančiška),

absolviran obiskovalec tečaja mojstrov na c. kr. tehničnem obrtnem muzeju na Dunaju 376 26—7

se priporoča slavn. občinstvu v izdelovanje vseh mizarških izdelkov za poslopja, pohištva in uprave za sobe in prodajalnice, ter vsakovrstno delo v šoli in cerkvi v vseh slogih najfinjšega in najpriprostejšega izdelka.

Načrti in proračuni so na razpolago.

Štefan Kaufman

trgovec z železnino

v Radgoni

priporoča lepo pozlačene križe in kotle po najnižji ceni. 305 5-4

Točna in solidna postrežba.

Vincenc Čamernik,

kamnoseški mojster v Celju, Nova ulica 11,

poprej J. Weber-ja dediči

priporoča k seziji svojo

512 3—3

veliko zalogo grobnih spomenikov

iz različnih marmorjev, granita in sicerita, po konkurenčnih cenah.

Delavnica **cerkvenih in umetnih** ter vseh v to stroko spadajočih **proizvodov**.

Postrežba točna in solidna.

Načrti na željo brezplačno.

Naznanilo.

Za polletni tečaj, ki se začne dne 2. januarja 1904 na deželni podkovski šoli v Gradcu, se bo delilo na revne in uboge kovače **deset deželnih ustanov** po 100 K s prostim stanovanjem (kolikor bo dopuščal prostor v zavodu), nadalje tudi ustanove nekaterih okrajnih zastopov tudi po 100 K.

Pogoji so: starost najmanj 18 let, zdrav in telesno močan, domovinska pravica na Štajerskem, dobra ljudsko-šolska izobrazba in najmanj dveletno bavljenje s podko-
vanjem.

Razven tega so mora vsak prošnik z reverzom zavezati, da bo po dovršenem pouku najmanj tri leta izvrševal svoj obrt kot mojster ali pomočnik na Štajerskem, oziroma v okraju, v katerem je dobil ustanovo.

Prošnje se naj pošljejo deželnemu odboru v Gradcu z reverzom (zaveznim pismom), krstnim listom, domovnico, izučnim spričevalom, z zdravstvenim in šolskim spričevalom, potem delavsko knjižico, spričevalom o gmotnih razmerah in o nravnosti

do 20. novembra 1903.

Kovači, ki ne prosijo za ustanovo in bi se radi udeležili tečaja, naj se oglasijo v teku prvih treh dnij v začetku tečaja pri vodju. Seboj naj prinesejo dokazilo dovršene starosti 18 let, da so delali dve leti kot pomagači in dobro dovršili ljudsko šolo, potem izučno spričevalo ter delavsko knjižico.

Gradec, dne 5. oktobra 1903.

531 2—1

Deželni odbor štajerski.**Preselitev.**

Cenj. p. n. občinstvu uljudno naznanjam, da sem se preselil z mojo obrtjo iz Tegetthoffove ulice v **Fabriks-gasse št. 13** ter da kupujem in prodajam rabljene vinske sode in kupujem suhe doge vsake vrste. — Z odličnim spoštovanjem

504 3—3

Jožef Hvalec, sodar.**Tiskarna sv. Cirila**

naznanja p. n. občinstvu, da prevzema naročila za vizitnice, pisma, cenike s podobami itd. izvršene v **kamnotisku**. Zagotavlja se dobra izvršitev in nizka cena.